

Fackets telefonjour 2002

Sammanställning över samtal till Fackets telefonjour
och Facket i sommarland som LO-distrikten bedrivit

Johan Ingelskog
Enheten för facklig utbildning och
organisation

ISBN 91-566-1909-X

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

www.lo.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Fackets telefonjour - rapport och analys	5
Statistik och kommentarer	6-12
Sammanfattning av LO distriktens verksamhet	13
Exempel på ärenden som inkommit till Fackets telefonjour	14
Lönerna för landets kommunala sommarjobb.....	15-23
Pressklipp.....	24-27

© 2002 – Landsorganisationen i Sverige

Tryck: LO-Tryckeriet, Stockholm

ISBN 91-566-1909-X

LO 02.09 100

Sammanfattning

LO har för åttonde året i rad haft ett 020-nummer öppet under sommaren ditt ungdomar kan ringa och ställa frågor om löner, avtal och allt annat som har med sommarjobbet att göra. Ute i LO-distrikten har man genomfört uppsökeriverksamhet i det som kallas Facket i Sommarland som genomförts i mer än 25 år. Fackets telefonjour har sammanlagt i år haft cirka 3000 kontakter under sommaren, där ingår även cirka 400 mejl. Detta är en stor ökning mot tidigare år, förra året hade Fackets telefonjour 2500 kontakter under sommaren.

De flesta som ringer är ifrån storstäderna och ost och -västkusterna. När det gäller storstäderna så finns det många sommarjobb tack vare att det är många turister i dessa städer men även för att det fortfarande är ett gynnsamt arbetsmarknadsläge i dessa städer.

Om man ska beskriva den "typiska" kontakten eller sommarjobbaren som tar kontakt med Fackets telefonjour så är det en tjej som är 18 till 19 år. Hon har fått sitt första sommarjobb denna sommaren. Jobbet är oftast på ett café, en restaurang eller i en butik. På arbetsplatsen saknas det kollektivavtal och det finns ingen annan i personalen som är med i facket och kan informera henne. Hennes kunskap om vilka rättigheter hon har på jobbet är dålig. Hon saknar anställningsbevis och vet inte alltid vad det är. Hon har sett vårt telefonnummer i en annons, eller i en tidningsartikel. Hennes frågor handlar om lön, arbetsmiljö, arbetstider, schemaläggningar eller uppsägningar. Vi har oftast svårt att hjälpa henne om hon har problem. Detta beror på att det saknas kollektivavtal och arbetsgivaren jobbar enligt lagen. Tendensen är dock att arbetsgivaren "naggar" lagen i kanten hela tiden och utnyttjar "kryphålen". Ett exempel är att man oftast inte ger ungdomar anställningsbevis förrän efter en månads anställning på grund av att lagen inte säger mer. Oftast blir hon förvånad över att facket inte kan göra så mycket. Vid dessa samtal talar vi om kollektivavtalets betydelse och om medlemskapets värde.

Cirka 15 procent av samtalen kommer ifrån sommarjobbare inom den kommunala sektorn, här handlar frågorna oftast om lönen. Ungdomar kan inte förstå hur det kan skilja i lön i olika kommuner när de utför samma jobb.

30 kronor i timmen är den genomsnittliga lönen som kommunerna betalar ut, lägst betalar Sollefteå kommun med låga 20,80 kr/timme. Detta är ett allvarligt problem både för facket men framför allt för kommunal och kommunerna som kommer att sakna arbetskraft i framtiden.

Endast 22% av de tillfrågade sommarjobbarna säger att de har anställningsbevis. Detta innebär att 78% av de som ringer till oss inte har eller inte vet vad ett anställningsbevis är. Samtidigt så ser vi en koppling mellan avsaknaden av anställningsbevis och problem/missförstånd som uppstår på arbetsplatsen.

Totalt har LO-distrikten genomfört Facket i sommarland i 37 veckor. Varje LO-distrikt har varit ute i genomsnitt två veckor, cirka 75 procent av landets kommuner har fått besök. Ungefär 1500 arbetsplatser besöktes med sammanlagt cirka 7000 ungdomar. 70 procent av besöken har varit inom Handels och Hotell och restaurangbranschen.

Resterande 30 procent utgör kommunerna och bygg- och industrisektorerna. Cirka 65 procent av de uppsökta sommarjobbarna har anställningsbevis.

När uppsökarna är ute är det vanligaste problemet att ungdomar saknar anställningsbevis och har fel lön. Men det är även många ungdomar som får jobba långa pass utan möjlighet till rast eller paus. Inom den kommunala sektorn skiljer det sig dock, här är problemen de tillskapande jobben som AMS finansierar tillsammans med kommunerna. Ungdomarna har ofta mycket låg lön och konstiga anställningsförhållanden.

De flesta arbetsgivare är trevliga och positiva när facket kommer på besök under sommaren. Många blir dock avvaktande och nervösa när uppsökaren ber att få prata med sommarjobbaren.

Fackets telefonjour - rapport och analys

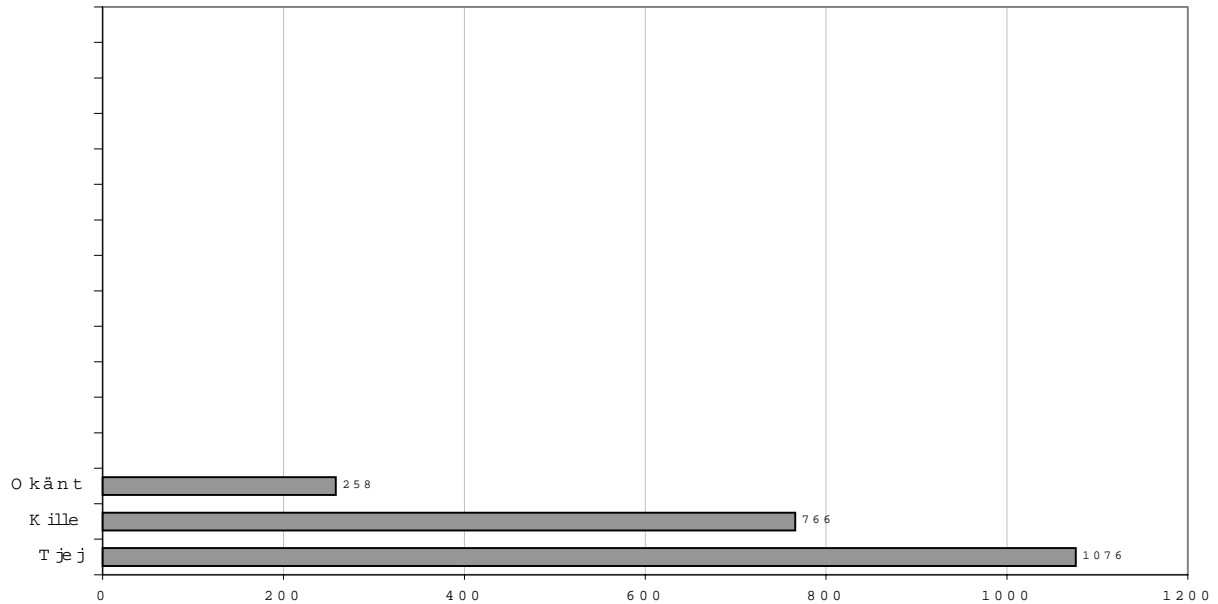
Kommentar

Sammanlagt så har vi haft cirka 3000 kontakter under sommaren perioden 2002-06-10 till 2002-08-16 (under 10 veckor). Det har ringt cirka 2600 personer, (cirka 260/veckan eller 52/dag) av dessa är 2100 samtal från sommarjobbare, resten av samtalen har handlat om försäkringar eller kommer från anställda som inte betecknas som sommarjobbare. Av dessa 3000 kontakter är 400 mejl. Från sommarjobbare har vi fått 350 mejl resterande mejl är frågor om Fackets försäkringar.

Det finns ingen tillgänglig statistik ifrån tidigare år på hur många som har ringt under denna period, men under hela förra sommaren hade jouten cirka 2500 kontakter och där ingår även mejlen.

Enligt statistik från AMS har drygt 54 000 feriearbeten anmälts till arbetsförmedlingarna runt omkring i landet. Vid samma tidpunkt förra året fanns bara 40 000 sommarjobb att söka. Denna ökning kan bero på att flera företag har sagt upp medarbetare under året som gått och måste under sommaren anställa feriearbetare för att klara produktionen.

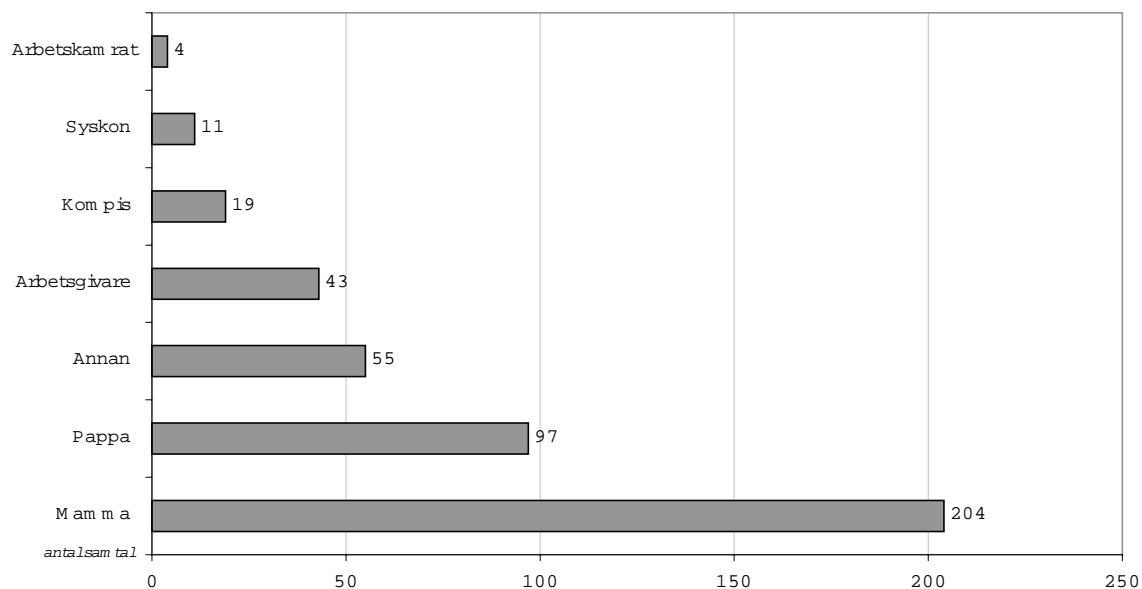
Hur är könsfördelningen på de som ringer

Kommentar

Av samtalen som handlar om sommarjobb har det framgått att ärendena har berört 766 killar och 1076 tjejer, av övriga 258 samtal har det inte framgått om det är en kille eller tjej. Det är övervägande tjejer som ringer till jouren, detta kan bero på att killar till större del får sommarjobb inom industri- och byggbranschen där det oftast finns kollektivavtal och organiserad fackförening. Men man kan även se att det oftast är killarnas föräldrar som ringer åt sin son.

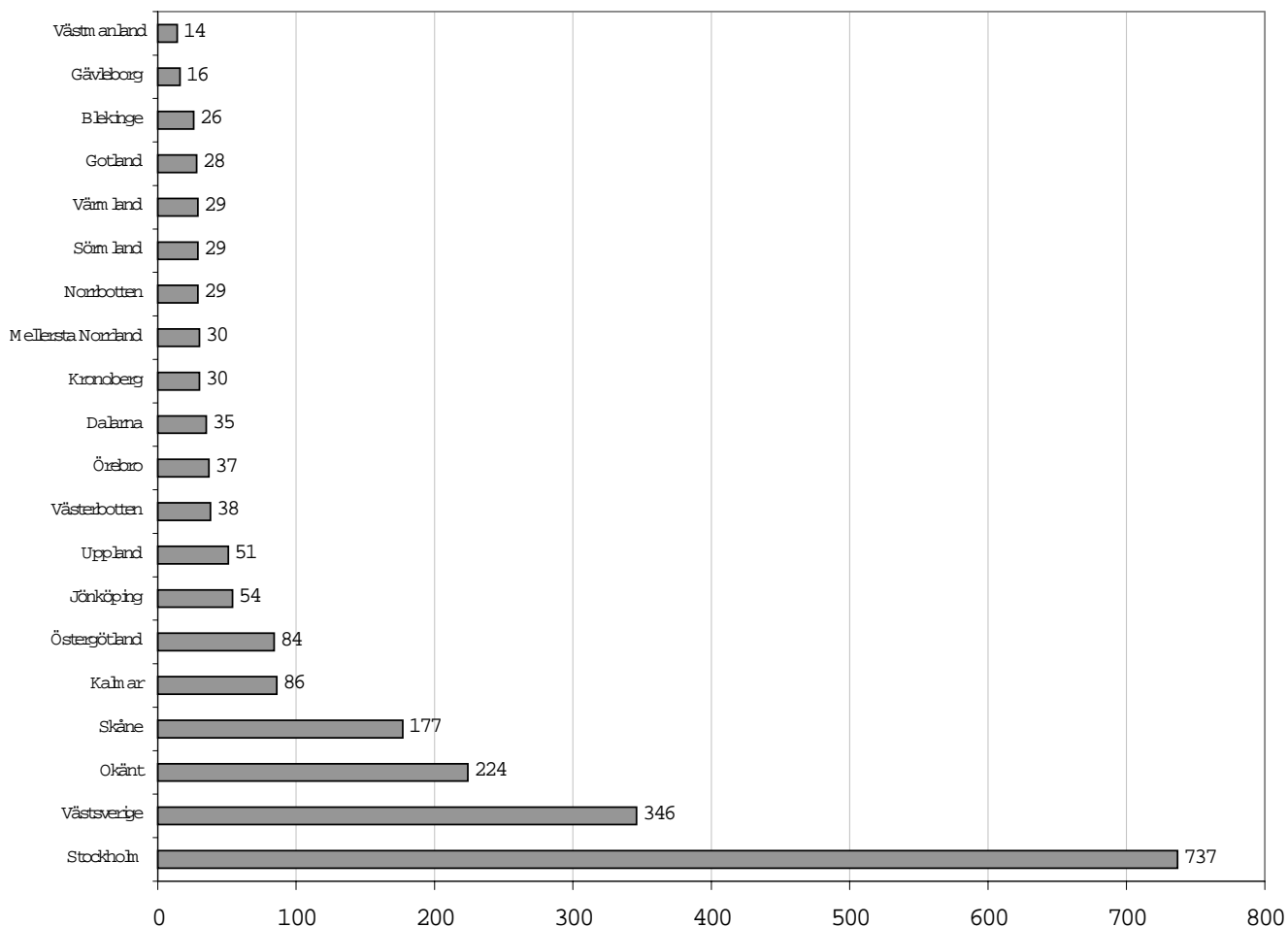
Vilka är det som ringer om det inte är sommarjobbaren själv?

Kommentar

Detta är första året som vi kan se tydligt i statistiken att föräldrar ringer och frågar om vilka rättigheter deras barn har på sina sommarjobb. Vi har under åren som fackets telefonjour varit öppen förvånat oss över att inte sommarjobbarnas föräldrar brytt sig mer om hur deras barn har det på sina sommarjobb, vi ser detta som en naturlig och positiv utveckling. Ökningen kan bero på att det tuffa arbetsmarknadsläget som råder har ökat medvetenheten. Det finns även ett antal arbetsgivare som ringer och frågar om hur de ska behandla sina sommarjobbare.

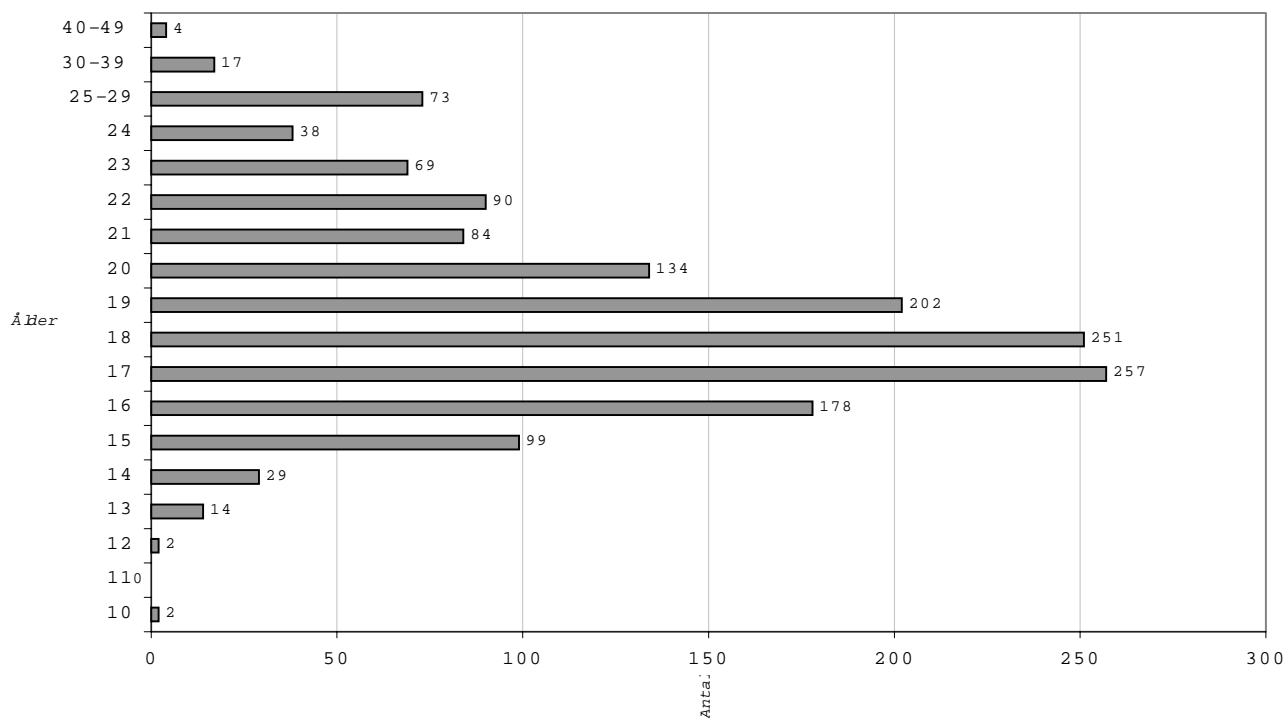
Från vilken del av landet kommer samtalen?

Kommentar

Här är det framför allt storstäderna och ifrån Ost- och Västkusterna som de flesta ringer. När det gäller Stockholm och övriga storstäderna så finns det många sommarjobb tack vare att det är många turister i dessa städer men även för att det fortfarande är ett gynnsamt arbetsmarknadsläge i dessa städer.

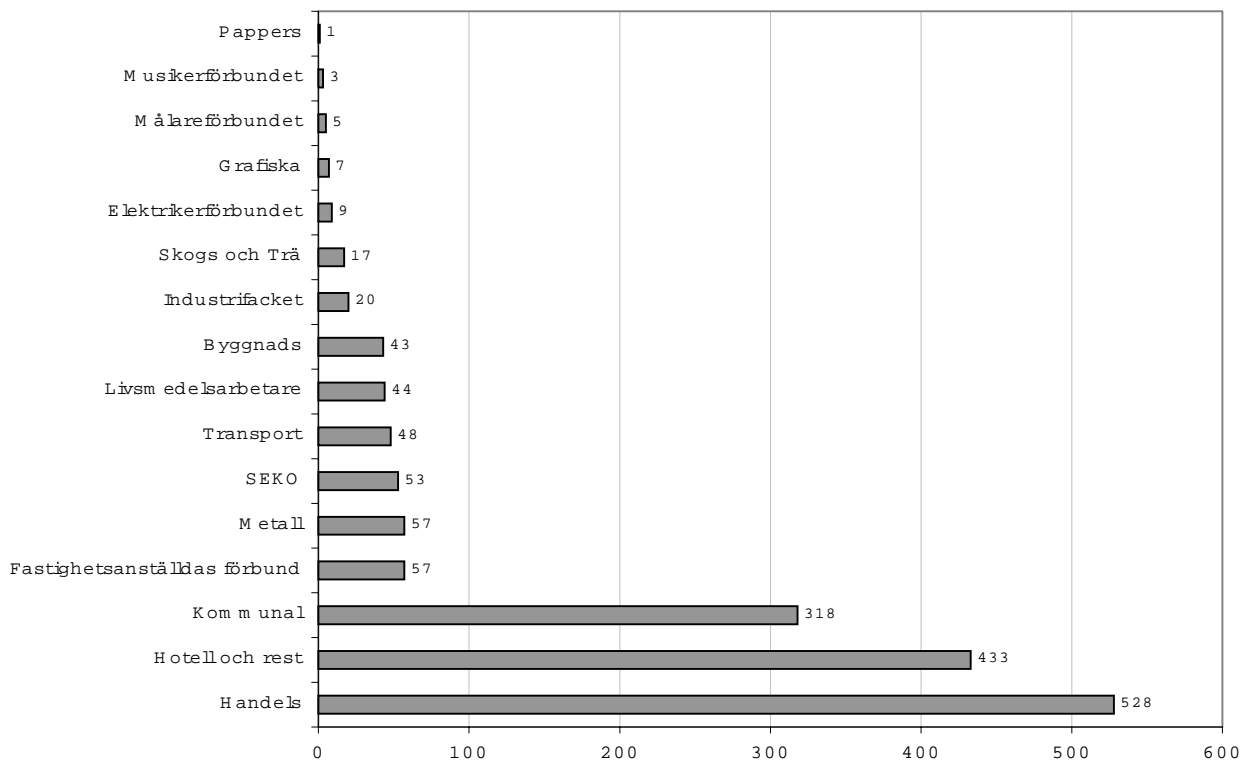
Vilken ålder är det på de som ringer?

Kommentar

Den äldsta som ringt är över 40 år och den yngsta är endast 10 år. När man är mellan 17-19 år så får man oftast sitt första sommarjobb. Man har då stor okunskap om arbetsvilkor och vilka lagar och regler som gäller.

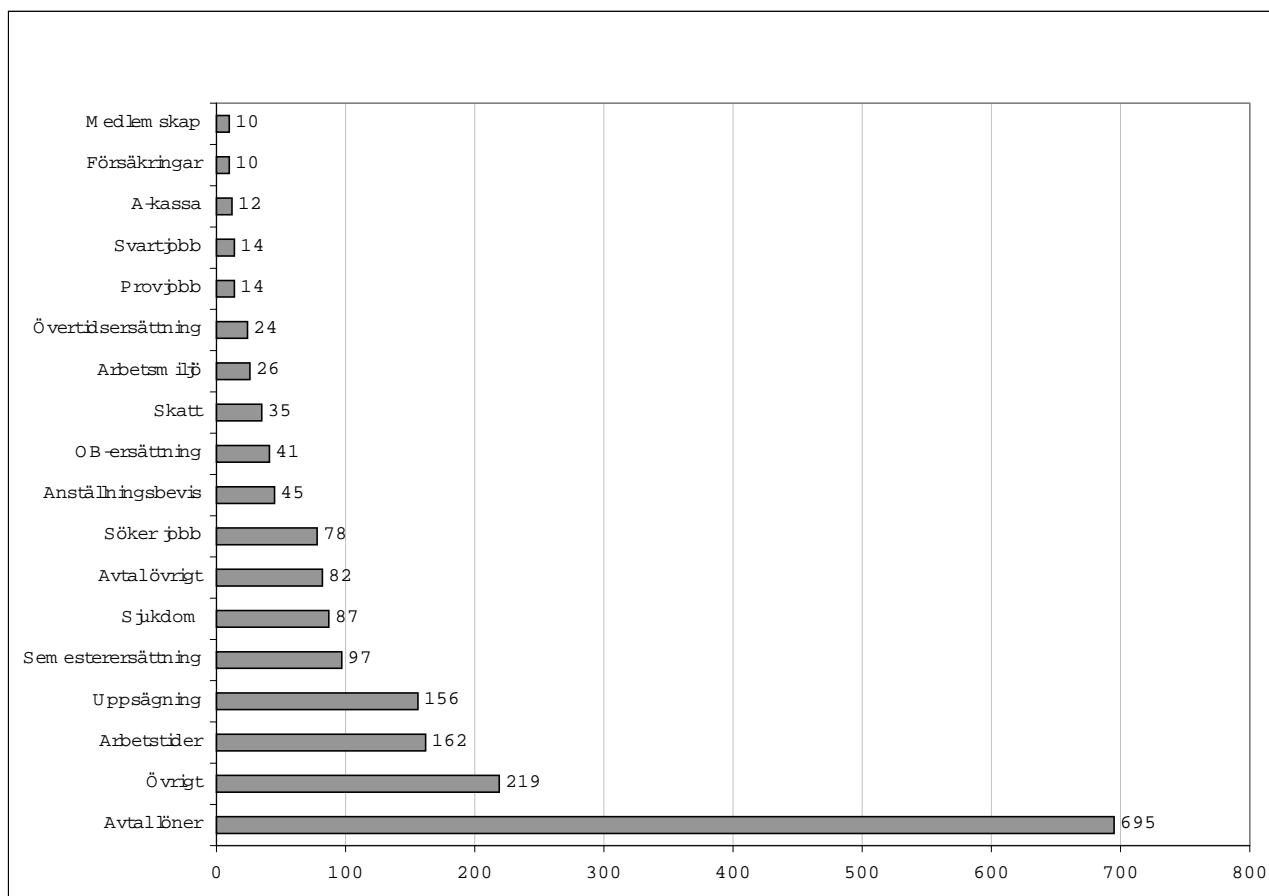
Från vilka förbund/branscher kommer samtalen?

Kommentar

Det är på små arbetsplatser där det inte finns något kollektivavtal, där det är låg anslutningsgrad till facket som de flesta problem och missförstånd finns. Det handlar dock oftast om missförstånd eller om okunskap ifrån arbetsgivarens sida. Inom dessa branscher bör arbetsgivaren ta ett större ansvar och förebygga problemen genom att informera företagen om vilka lagar och regler som gäller för sommarjobbare. Hotell och Restaurang och inom handeln är också typiska sommarjobsbranscher.

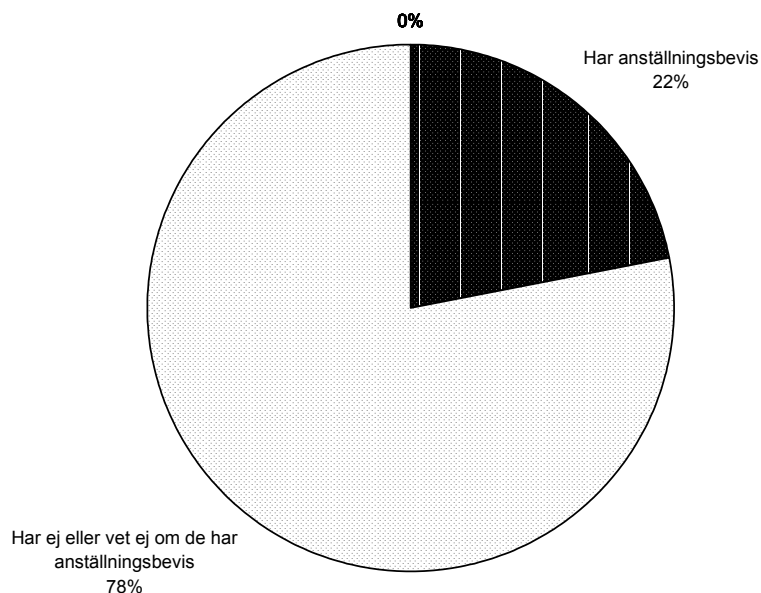
Vilka frågor ställer man till jouren?

Kommentar

Frågor runt lön är den vanligaste frågan till jouren och här är av naturliga skäl okunskapen stor. Många frågor handlar också om arbetstiden, schemaläggning och uppsägning. När det gäller uppsägningar så kan det både bero på att sommarjobbaren har blivit uppsagd felaktigt, men det finns även sommarjobbare som undrar hur lång uppsägningstid de har.

Hur många har anställningsbevis av de som ringer?

Kommentar

460 sommarjobbare har uppgett att dom har anställningsbevis. Detta innebär att 1640 ungdomar eller 78% av de som ringer till oss inte har eller inte vet vad ett anställningsbevis är. Detta visar att det finns en brist på anställningsbevis bland sommarjobbare, samtidigt visar statistiken att de flesta ungdomar som har fått problem inte har anställningsbevis. Vi kan se en tydlig koppling mellan de som har anställningsbevis och de som inte har det. Ett anställningsbevis ger en trygghet för både sommarjobbarna och arbetsgivarna.

Sammanfattning av LO distriktens verksamhet

Under hur många veckor genomfördes facket i sommarland?

Totalt genomfördes Facket i sommarland i 28 veckor.
Varje LO-distrikt har varit ute i genomsnitt två veckor.

Hur många av landets kommuner har besökts?

Cirka 75 procent av landets kommuner har fått besök av LOs facket i sommarland.

Hur många har sammanlagt varit med i Facket i sommarland?

Cirka 300 personer har sammanlagt varit med på uppsökeri runt om i landet.

Hur många arbetsplatser besöktes?

Cirka 1500 arbetsplatser besöktes och på dessa arbetsplatser har man träffat ca. 7000 ungdomar har fått ett besök.

Vilka bransch arbetsplatser har besökts?

Cirka 70 procent av alla besök är inom Handels och Hotell och restaurang branschen. Restera-
nande 30 procent utgör kommunala och inom bygg- och industri sektorerna.

Har det funnits anställningsbevis? (uppskattat procentuellt)

I genomsnitt hade 63 procent av de uppsökta sommarjobbarna anställningsbevis.

Hur var bemötandet av sommarjobbarna varit?

Alla sommarjobbare som får besök av LO under sommaren är mycket positiva och tycker att
det både är kul och intressant.

Hur har bemötandet ifrån arbetsgivarna varit?

De flesta besöken som facket gör under sommaren tycker arbetsgivaren är bra, men de flesta
är väldigt avvaktande och osäkra när LO kommer på besök.

Vilka är de vanligaste problemen i de olika branscherna?

Handels

Inom handelsbranschen är det vanligaste att man saknar anställningsbevis och har fel lön.
Men det är även många ungdomar som får jobba långa pass utan chans till rast eller paus.

Hotell och restaurang

Inom Hotell- och restaurangbranschen saknas oftast anställningsbevis och man har fel lön.
Men det är även många ungdomar som får jobba långa pass utan chans till rast eller paus.

Kommunal

Här är de tillskapande jobben som Ams finansierar tillsammans med kommunerna som är
problemet. Ungdomarna har ofta mycket låg lön och konstiga anställningsförhållanden.

Industri

Inom industrin så handlar det om dålig handledning, eller problem med arbetsmiljön.

Exempel på ärenden som inkommit till Fackets telefonjour

"Anina"

Ärende: Uppsägning

Kön: Tjej

Ålder: 16

Kommun: Stockholm

Kommentarer: Hade frågor om uppsägning. Hon har varit sjuk en dag.

Arbetsgivaren tycker att hon ska ta igen den genom att arbeta dubbelpass nästa dag. Den tiden som hon jobbar "extra" får hon givetvis inte betalt för.

Anställningsform: Heltid

Yrke: Telemarketing

Förbund: TCO

"Madelene"

Kön: Tjej

Ärende: Avtal löner

Vem ringer ? En kompis till sommarjobbaren

Kön: Tjej

Ålder: 16

Kommentarer: Jobbar som kommunvärd för kommunen. Hon får bara betalt för en timma då det är dåligt väder. Hon undrar om det får gå till så här. Hon har hittills vägrat att skriva på detta anställningsbeviset.

Förbund: Kommunal

"3 döttrar "

Ärende: Undrar om löner

Vem ringer: Döttrarnas mamma

Kön: Tjejer

Ålder: 15, 15 och 21

Kommentarer: De jobbar på ett sommarläger för ungdomar. Döttrarna blev lovade tim lön men fick besked när första lönen kom att det bara blev ett arvode varje dag. De får samma summa för varje dag, eftersom de jobbar så många timmar så blir det inte någon hög lön. En av döttrarna som är 15 år fick igenom detta bara 14 kronor/timme. Alla döttrarna har fått arvodet, med dock olika.

Anställningsbevis : Nej

Förbund: Kommunal

"Carl"

Ärende: Provjobb

Kön: Kille

Ålder: 21

Kommentarer: Han har blivit uppsagd på osaklig grund, arbetsgivaren säger att han inte säljer tillräckligt bra. Han har dock anställningsbevis.

Anställningsbevis Ja

Yrke: Telemarketing

Förbund: TCO

Kollektivavtal: Nej

Lönerna för landets kommunala sommarjobb

30 kronor i timmen. Det är den genomsnittliga lönen som kommunerna betalar ut till landets unga sommarjobbare. Lägst betalar Sollefteå kommun med låga 20,80 kronor/timme. Detta visar SSUs årliga sommarjobbsenkät.

För tredje året i rad har SSU granskat de kommunala sommarjobben. SSU har skickat ut en enkät till samtliga kommuners personalkontor. När svarstiden var slut hade 197 kommuner svarat. Enkätundersökningen visar att 33 kommuner betalar 30 kronor/timme eller mindre i lön. Nio kommuner betalar 25 kronor eller mindre. Enkäten visar att endast 17 kommuner betalar mer än 50 kronor/timme. Vaggeryds kommun betalar bäst, 72 kronor/timme.

I år har SSU valt att särskilt studera de yngre sommarjobbarnas löner. Detta för att se om kommunerna – med stora framtida rekryteringsbehov – försöker locka unga människor till den kommunala sektorn. Undersökningen visar att 29,70 kronor/timme är den genomsnittliga lönen.

SSUs undersökning visar att kommunerna inte förstått tidigare års kritik. Flera kommuner ger skamliga löner. Ett par tiotus i timmen i lön är en oacceptabel nivå. De låga lönerna skadar ungdomars förtroende för kommunerna som arbetsgivare. Sommarjobben är den första kontakten med arbetsmarknaden. Kommunerna borde betala mer för att kunna locka ungdomar att arbeta i den offentliga sektorn i framtiden.

Kommunerna har även fått redovisa vilka slags arbetsuppgifter sommarjobbarna har. De flesta av jobben som kommunerna har är så kallade tillskapande jobb som betalas av Ams. Dessa jobba får inte kokurera med vanliga jobb och flera kommuner kallar det för praktik. Enkäten visar att vårdjobb och parkskötsel tillhör de vanligaste sysslorna. Även cafeteriaansvar och vaktmästeriuppgifter förekommer. Detta visar tydligt att jobben inte är några tillskapta utan de konkurrerar direkt med vanliga sommarjobb. Problemet är att de flesta som får dessa så kallade praktikjobb är ungdomar med invandrarbakgrund och sociala problem, detta medför att vi skapar ett A- och B-lag på arbetsmarknaden. (se bilaga sid. 14)

Enkätsvaren visar också att 22 kommuner har satt lönerna utan att ha haft samråd med de fackliga organisationerna.

Totalt anordnar de kommuner som svarat 15 782 sommarjobb.

Kommunerna som betalas sämst

Sollefteå	20,8 kr/h
Dals Ed	21 kr/h
Järfälla	22,3 kr/h
Mjölby	23 kr/h
Östhammar	25 kr/h
Filipstad	25 kr/h
Säter	25 kr/h
Kramfors	25 kr/h
Torsby	25 kr/h

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Upplands Väsby kommun	50	45 kr	Kommunal verksamhet	
Vallentuna kommun	25	45 kr	Omsorg, park mm	Ja
Österåkers kommun	130	50 kr	Vård, hemtjänst mm	Ja
Värmdö kommun	50	35 kr	Omsorg, vaktmästeri	?
Järfälla kommun	150	Åk 9 140kr/dag Gymn 200kr/dag	Park, vaktmästeri	Ja
Huddinge kommun	330	35 kr	Varierande	Nej
Salems kommun	44	37-42kr	Omsorg, park mm	Ja
Haninge kommun	420	47-52.64kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Ja
Upplands-Bro kommun	120	35-40kr beroende på ålder	Äldreomsorg, vaktmästeri mm	
Nykvarns kommun	56	40-50kr	Park, dagis	Nej
Danderyds kommun	50	43-65kr beroende på ålder	Äldreomsorg, vaktmästeri mm	
Södertälje kommun	160	35-45kr beroende på ålder	Kommunal verksamhet	se övrigt
Nacka kommun	110	28.50kr	Vård, omsorg mm	?
Sundbybergs stad	135	58.22kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Till viss del
Solna stad	112	39.50-65kr	Kommunal verksamhet	Informerats
Lidingö stad	20	55 kr	Vård, trädgård	Ja
Sigtuna kommun	60	47-55kr	Vård, park	Ja
Håbo kommun	17	40 kr	Kiosk, badplats	Ja
Tierps kommun	195	50 kr	Vård, omsorg	Ja
Enköpings kommun	200	39.20-44.80 inkl semers	Kommunal verksamhet	Nej
Östhammars kommun	125	25-35kr beroende på ålder	Omsorg, park mm	Ja
Vingåkers kommun	45	48 kr	Turism	Ja
Gnesta kommun	15	46.50kr	Vård, omsorg	Nej
Oxelösunds kommun	8	48 kr	Äldreomsorg	Ja
Flens kommun	90	52.50kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Ja

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Katrineholms kommun	250	53.20 inkl semers	Omsorg, park mm	Ja
Eskilstuna	70	48 kr	Vård	Ja
Strängnäs kommun	25	50 kr	Omsorg, fritidsverksamhet	
Trosa kommun	6	50.40kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Ja
Ydre kommun	24	35 kr	Vård, omsorg	Nej
Kinda kommun	59	40.31kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Ja
Boxholms kommun	75	40-56kr beroende på ålder	Omsorg, park mm	Ja
Finspångs kommun	?	45 kr	Varierande	?
Valdemarsviks kommun	40	35 kr	Vård, park	Ja
Linköpings kommun	210	40 kr	Omsorg	Ja
Norrköpings kommun	150	50 kr	Vård, omsorg	Ja
Söderköpings kommun	80	30 kr	Varierande	Nej
Motala kommun	80	40 kr	Omsorg, park mm	Ja
Vadstena kommun	25	40 kr	Varierande	Informerats
Mjölby kommun	130	23-42kr	Kommunal verksamhet	Ja
Gnosjö kommun	32	62.50-75.40kr beroende på ålder	Vård, park	Ja
Mullsjö kommun	16	28.33	Omsorg, park mm	Ja
Gislaveds kommun	150	31kr inom vård 35kr	Vård, barnomsorg	Informerats
Vaggeryds kommun	16	72-77kr	Omsorg	Ja
Jönköpings kommun	682	28.33kr	Varierande	Ja (protest)
Tranås kommun	115	35kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Ja
Uppvidinge kommun	44	40 kr	Omsorg, fastighet mm	Nej informerat
Lessebo kommun	190	38-40kr	Kommunal verksamhet	?
Alvesta kommun	65	40 kr	Varierande	ja
Älmhults kommun	85	28-49kr beroende på ålder	Kommunal verksamhet	Ja

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Växjö kommun	400-600	50-63kr	Varierande	Ja
Ljungby kommun	100	48.90-65.20kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Ja
Högsby kommun	52	50 kr	Kommunal verksamhet	Nej
Karlsborgs kommun	43	28-32		Ja
Torsås kommun	100	40-50kr beroende på ålder	Vård, omsorg, park	Informerats
Emmaboda kommun	100	47.50kr	Kommunal verksamhet	
Kalmar kommun	450	47.50kr	Kommunal verksamhet	Ja
Nybro kommun	50	60.60-74.59kr	Kommunal verksamhet	Ja
Västerviks kommun	265	40 kr	Varierande	Nej
Borgholms kommun	25	39.20 inkl semers	Renhållning, turism mm	Informerats
Gotlands kommun	40	40 kr	Vård, omsorg	Nej
Olofströms kommun	52	44.80 inkl semers	Vård, omsorg	Ja
Karlskrona kommun	100	44.20-46.50kr inkl semers	Varierande	Informerats
Ronneby kommun	142	47 kr	Omsorg, park mm	Ja
Sölvesborgs kommun	120	56kr inkl semers	Kommunal verksamhet	Ja
Burlövs kommun	50	45 kr	Kommunal verksamhet	Nej
Vellinge kommun	85	34 kr	Kommunal verksamhet	Ja
Östra Göinge kommun	70	35-49kr beroende på ålder	Varierande	Ja
Örkelljunga kommun	8	42-50kr beroende på ålder	Storkök, monteringsring	Ja
Bjuvs kommun	50	45 kr	Kommunal verksamhet	Nej
Svedala kommun	109	38 kr	Varierande	?
Skurups kommun	35	35 kr	Varierande	Ja
Sjöbo kommun	85	39 kr	Omsorg, vaktmästeri	Ja
Hörby kommun	80	40-45kr beroende på ålder	Vård, park	?

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Bromölla kommun	60	30-40 beroende på ålder	Omsorg, park mm	?
Osby kommun	89	40-45kr	Vård, omsorg, park	ja
Perstorps kommun	65	33.60kr inkl semers	Omsorg, park mm	ja
Åstorps kommun	30	enl. avtal	Omsorg, park mm	Ja
Malmö stad	2000	27-37kr	Vård	ja
Landskrona kommun	100	40 kr	Omsorg	ja
Helsingborgs stad	440	41-52kr beroende på ålder	Omsorg, park mm	ja
Höganäs kommun	34	46.50-61.50 beroende på ålder	Varierande	ja
Eslövs kommun	310	45 kr	Omsorg, park mm	Ja
Ystads kommun	200	35kr inkl semers	Park, turism mm	Ja
Simrishamns kommun	55	44.80kr inkl semers	Omsorg, vaktmästeri	Ja
Hässleholms kommun	130	35-40kr beroende på ålder	Omsorg, park mm	Ja
Hylte kommun	45	57 kr	Vård, park	Ja
Halmstads kommun	260	52.60 inkl semers	Vård, omsorg mm	Ja
Laholms kommun	115	52.86kr	Omsorg, lägerverksamhet	Ja
Varbergs kommun	80	53 kr	Kultur, fritid	Ja
Kungsbacka kommun	90	40-50kr beroende på ålder	Vaktmästeri, äldreomsorg mm	
Härryda kommun	63	36-53kr beroende på ålder	Omsorg mm	Ja
Öckerö kommun	14	47kr inkl semers	Vård, omsorg	ja
Stenungsunds kommun	100	47-67.85kr beroende på ålder	Varierande	ja
Orust kommun	135	40-50kr	Kommunal verksamhet	Ja
Munkedals kommun	62	35 kr	Park, omsorg mm	Ja
Dals-Eds kommun	50	21 kr	praktik	Ja
Ale kommun	206	31-59.50kr beroende på ålder	Föreningsverksamhet,	
Vårgårda kommun	48	54.88kr inkl semers	Vård, omsorg, park	Ja

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Bollebygds kommun	Se övrigt			
Grästorps	45	30 kr	Kommunal	Informerats
Essunga kommun	75	31 kr	Kommunal verk- samhet	Ja
Tranemo kommun	29	44.80kr inkl semers	Omsorg	Ja
Bengtstors kommun	300	30kr inkl semers	Omsorg, fastig- het mm	Ja
Melleruds kommun	44	39 kr	Vård, park	ja
Marks kommun	80	45 kr	Vård, omsorg	ja
Vara kommun	169	30kr (inom vård35kr)	Kommunal verk- samhet	Informerats
Götene kommun	87	30 kr	Varierande	Ja
Tibro kommun	175	33-34kr	Ideella före- ningar	?
Töreboda kommun	102	35 kr	Vård, omsorg, park	Ja
Göteborgs stad	1160	50-65kr beroende på ålder	Vård, omsorg, park	Ja
Mölndals kommun	90	35-65kr	Park, omsorg mm	ja
Vänersborgs kommun	80-100	45 kr	Vård, omsorg, park	Ja
Borås kommun	300	46kr inkl semers	Vård, omsorg mm	Ja
Ulricehamns kommun	208	39.20-43.68kr inkl semers	Vård, kök mm	Ja
Mariestads kommun	100	35 kr	Vård, omsorg	Nej
Tidaholms kommun	120	32-35kr	Kommunal verk- samhet	Ja
Falköpings kommun	180	35 kr	Kommunal verk- samhet	Nej
Kils kommun	110	30 kr	Omsorg, park mm	Ja
Eda kommun	45	45 kr	Vård, omsorg mm	Ja
Torsby kommun	154	25 kr	Varierande	Nej
Storfors kommun	70	30 kr	Kommunal verk- samhet	Ja
Hammarö kommun	120	35 kr	Kommunal verk- samhet	Ja
Munkfors kommun	40	30-40kr	Park, omsorg mm	Ja

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Forshaga kommun	110	30 kr	Kommunal verksamhet	Ja
Grums kommun	155	30-55kr beroende på ålder	Vård, park	Ja
Årjängs kommun	30	30 kr	Fastighet, städ	Nej
Karlstads kommun	900	30-35kr beroende på ålder	Kommunal verksamhet	?
Kristinehamns kommun	145	35-45kr beroende på ålder	Vård, park	Ja
Filipstads kommun	105	25-35kr beroende på ålder	Kommunal verksamhet	Ja
Hagfors kommun	100	44.80kr inkl semers	Kommunal verksamhet	
Arvika kommun	170	40 kr	Varierande	Ja
Säffle kommun	30	40 kr	Varierande	Ja
Hallsbergs kommun	300	34.50kr	Utearbete	Ja
Degerfors kommun	19	40 kr	Vård, park	Ja
Örebro kommun	650	40 kr	Omsorg, park mm	ja
Askersunds kommun	108	35 kr	Kommunal verksamhet	Ja
Karlskoga kommun	190	40 kr	Varierande	Ja
Lindesbergs kommun	150	40 kr	Kommunal verksamhet	Ja
Skinnskattebergs kommun	21	45 kr	Trädgård	Nej
Surahammars kommun	21	45 kr	Vård, park	Ja
Heby kommun	32	43.45-81.40kr inkl semers	Vård, omsorg	Ja
Hallstahammars kommun	40	45.40-50.70	Städa, rensa rabatter	Ja
Norbergs kommun	75	43-64.24kr	Varierande	Ja
Västerås stad	400	57.56-81.42kr inkl semers	Vård	Ja
Sala kommun	62	58.28-64.75kr inkl semers	Vård, omsorg	Ja
Köpings kommun	80	50-64.24kr	Kommunal verksamhet	Ja
Arboga kommun	65	50kr inkl semers	Varierande	Ja
Malungs kommun	80-100	58.30-82.45kr	Varierande	?
Gagnefs kommun	55	40kr (inom vård 60kr)	Omsorg, park mm	Informerats
Rättviks kommun	63	40-50kr	Park mm	Ja

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Orsa kommun	Till alla (197)	40-50kr beroende på ålder	Park, omsorg mm	Ja
Mora kommun	72	40 kr	Kommunal verksamhet	Ja
Falu kommun	228	42-52kr beroende på ålder	Varierande	Nej
Borlänge kommun	106	54-73kr beroende på ålder	Vård, omsorg mm	Ja
Sätters kommun	106	25-35kr beroende på ålder	Omsorg, park mm	Ja
Hedemora kommun	120	30 kr	Kommunal verksamhet	Informerats
Ludvika kommun	400	45-55kr	Kommunal verksamhet	
Ockelbo kommun	30	30 kr	Turism, vård	Nej
Hofors kommun	75	35-45kr beroende på ålder	Omsorg, park mm	Ja
Ovanåkers kommun	73	45-65kr beroende på ålder	Vård, omsorg	Ja
Nordanstigs kommun	178	28kr (inom vård34kr)	Vård, omsorg mm	?
Gävle kommun	220	40 kr	Omsorg, kultur mm	Ja
Sandvikens kommun	375	?	Varierande	Ja
Söderhamns kommun	110	40.30-52.64kr inkl semers	Vård, omsorg ,park	Ja
Hudiksvalls kommun	620	36.96-41.44kr inkl semers	Varierande	Ja
Änge kommun	150	30kr (inom vård 40kr)	Varierande	?
Timrå kommun	190	45-50kr beroende på ålder	Fritidsverk, omsorg mm	Ja
Sundsvalls kommun	330	35-45kr beroende på ålder	Varierande	Ja
Kramfors kommun	198	25 kr	Park	?
Sollefteå kommun	?	86=125kr/dag 84-85=180kr/dag	Kommunal verksamhet	Informerats
Örnsköldsviks kommun	Se övrigt			
Ragunda kommun	83	39kr inom vård 45kr	Vård, omsorg mm	Ja
Bräcke kommun	140	40kr (inom vård 50kr)	Omsorg, park mm	Ja
Krokoms kommun	220	40-45kr	Vård, park	Nej

Kommunnamn	Antal platser	Lön/ersättning	Arbetsuppgift	Samråd med facket
Strömsunds kommun	156	33-40kr	Kommunal verksamhet	Nej
Åre kommun	275	40-45kr beroende på ålder	Vård mm	?
Bergs kommun	225	37-42kr (inom vård 42kr)	Vård mm	ja
Östersunds kommun	955	35-40kr (5kr mer inom vården)	Äldreomsorg, föreningsverk mm	
Bjurholms kommun	30	30kr (inom vård 33kr)	Vård, park	Nej
Robertsfors kommun	80	38-49kr beroende på ålder	Varierande	Ja
Norsjö kommun	132	38kr (inom vård 43kr)	Varierande	Nej
Storumans kommun	160	30-45kr	Park, anläggning	Ja
Sorsele kommun	90	30-33kr	Varierande	Ja
Åsele kommun	62	35-45kr beroende på ålder	Varierande	Ja
Umeå kommun	600	35kr (inom vård 47kr)	Kommunal verksamhet	Ja
Lycksele kommun	200	30-35kr beroende på ålder	Omsorg, park mm	Ja
Skellefteå kommun	1000	30-35kr	Kommunal verksamhet	Ja
Arvidsjaur kommun	160	33.50-39.50kr beroende på ålder	Äldreomsorg, vaktmästeri mm	
Arjeplogs kommun	83	33-36kr beroende på ålder	Vård, omsorg mm	Ja
Jokkmokks kommun	80	35-60kr beroende på ålder	Kommunal verksamhet	Delvis
Överkalix kommun	140	45kr (inom vård 55kr)	Kommunal verksamhet	Ja
Kalix kommun	285	40-55kr beroende på ålder	Kommunal verksamhet	Ja
Pajala kommun	220	36.50-45.50kr	Vård, park	Informeras
Gällivare kommun	417	39.20-64.96kr inkl semers	Park, städ mm	Ja
Luleå kommun	1400	36-46kr	Park	Ja
Piteå kommun	1000	35-56kr	Äldreomsorg, vaktmästeri mm	
Kiruna kommun	450	275kr/dag inkl semers	Parkarbete mm	Ja

Svenska Dagbladet

Unga sommarjobbar för 23 kronor i timmen

Eva Lennström (m), kommunalråd i Järfälla, vill inte kommentera vad hon tycker är en rimlig lön.

- Om timlönen är 23 kronor är det kanske lågt. Men jag vill inte uttala mig om vad som vore rimligt eftersom jag inte vet vad till exempel en fast anställd parkarbetare som har arbetsledande funktion tjänar, säger Eva Lennström.

Hon säger att hon är medveten om att Järfälla de senaste åren tillhört de som betalat sämst löner till ungdomarna. Men hon ogillar att lönerna kallas "slavlöner".

- Vår policy är att ge sommarjobb till flera och betala lite mindre än tvärtom. Och det står jag fast vid, säger Eva Lennström som efter att ha ändrat nämnduppdrag i helgen höjt sin månadslön från 35 000 kronor till 50 300 kronor.

Endast Sollefteå och Dals-Ed har en lägre lägsta utbetalda timlön, enligt den årliga granskning som SSU genomfört.

- Det är absolut ingen schyst lön. Och att resonera som så att pressa lönerna för att erbjuda flera jobb låter konstigt. Vad skulle vi få för arbetsmarknad då, undrar Johan Ingelskog, ungdomsombudsman vid LO.

Han konstaterar att merparten av de kommuner som placerar sig lågt på listan brukar erbjuda en bättre lön den följande sommaren.

- Att kommuner och landsting erbjuder skamligt dåliga löner sänder fel signaler till ungdomen om en sektor som om några år kan vara i mycket stort behov av nyanställningar. Det första intrycket blir allt annat än bra, säger Johan Ingelskog.

Bäst lägsta lön i landet betalar Vaggeryd med 72 kronor i timmen, följt av Nybro, Gnosjö och Sundbyberg.

Fredrik Engström, Svenska Dagbladet

Aftonbladet

Publicerad: 2002-07-09

Vägrade ha sex - fick sparken

VILL HA UPPRÄTTELSE På natten kom Jennys chef in i lägenheten han ordnat åt henne och tyckte att hon skulle ställa upp på en trekant. Två dagar senare blev hon av med jobbet. Restaurangen på bilden har ingenting med trakasserier att göra.

Chefen krävde att Jenny, 20, skulle gå med på gruppsex

Restaurangchefen ville att Jenny, 20, skulle ställa upp på gruppsex. När hon vägrade fick hon sparken.

- Det finns ett stort mörkertal av sexuella trakasserier bland sommarjobbare, säger Johan Ingelskog, ungdomsombudsman på LO.

Det skulle bli en härlig sommar på västkusten. Jenny hade i fjol fått jobb på ett finare hotell som frukostvärdinna.

Smög in på nätterna

I stället blev det en mardröm. Lägenheten, som arbetsgivaren hade ordnat, hade mögliga madrasser och saknade dusch.

Dessutom gick dörren inte att låsa. Flera nätter kom en manlig anställd in i lägenheten. Han var kraftigt berusad och kröp ner i Jennys säng. Hon lyckades få ut mannen ur rummet och ställde en byrå framför dörren för att få vara ifred.

Men det hjälpte inte.

Nästa gång kom restaurangchefen in med en manlig kompis och krävde att Jenny skulle ställa upp på en trekant.

Hon vägrade.

Efter händelsen mådde Jenny dåligt och funderade på att åka hem. Men hon hann inte.

Skyllde på henne

Bara två dagar senare fick hon sparken. Hon fick höra att hon "dansat erotiskt" och sagt "konstiga saker".

- Jag har ingen aning om varför de påstår det.

Eftersom hon inte hade något anställningsbevis kan varken facket eller Jämställdhetsombudsmannen, JämO, driva fallet. Det enda Jenny kan göra är att polisanmäla arbetsgivaren för sexuella trakasserier.

Många sextrakasseras

Johan Ingelskog, ungdomsombudsman på LO, anser att det finns ett stort mörkertal av sexuella trakasserier.

- Ungdomar är särskilt utsatta. Men många vågar nog inte prata om det.

I sommar jobbar Jenny i en klädbutik och stortrivs. Men hon vill varna alla sommarjobbare.

- Se till att ha ett anställningsbevis.

Fotnot: Jenny heter egentligen något annat.

Aftonbladet, Anna-Maria Wiklund,

Stockholm (TT Spektra) Datum

Bli inte lurad på ditt sommarjobb

Kräv ett ordentligt anställningsavtal och säg nej till svarta pengar vid sommarjobb, uppmanar de fackliga organisationerna varje år. Trots det lockas många ungdomar att ta både farliga och underbetalda arbeten.

Huggsexan om de attraktivaste sommarjobben för ungdomar har startat och nu finns det inte många platser kvar för den som vill tjäna pengar under sommarlovet. Enligt uppskattningar kommer cirka 100 000 ungdomar att ägna en del eller hela sommarlovet till att jobba extra.

Fremst är det enkla arbeten som parkskötsel, restaurang och kiosker som lockar. Men även mer avancerade arbetsuppgifter finns för den som har de rätta kunskaperna och inte minst de rätta kontakterna.

För även om åtskilliga sommarjobb annonseras ut i pressen eller via arbetsförmedlingarna är det vanligaste att man får ett sommarjobb genom föräldrarna eller vännernas kontaktnät.

Enligt en rapport från Riksskatteverket är var fjärde ungdom mellan 16 och 20 år positiv till att jobba svart. Därför ligger samtliga fackliga organisationer i startgroparna för att informera och hjälpa de ungdomar som tar sina första steg på arbetsmarknaden.

Fremst vill man trycka på vikten att få ett ordentligt skriftligt anställningsbevis som tydligt anger vad man ska göra, vilken lön man får och inte minst under vilka tider man ska arbeta. Lotta Grönblad på Hotell- och Restaurangfacket HRF får ofta frågor från både ungdomar och föräldrar:

-- Det finns alldeles för mycket svartarbete och tvivelaktiga anställningsformer, säger hon. Bäst på att följa avtalen och regler är de större arbetsgivarna.

Risker med svartjobb

När det gäller mindre lokala näringsidkare kan det råda mer eller mindre laglöshet.

-- Söker man jobb på sådana ställen är det viktigt att kontrollera att arbetsgivaren verkligen betalar OB-ersättning, semesterersättning, avsätter pengar till avtalspension samt har en försäkring som täcker skador under arbetstiden, säger Lotta Grönblad som bestämt avråder från att acceptera svartjobb.

-- Det är inte bara olagligt, man riskerar även att förlora pengar. Ring gärna facket för att ta del av vilken minimilön man är berättigad till. Ett fackligt medlemskap innebär en mängd förmåner samtidigt som man är mer skyddad vid eventuella tvister eller skador.

Även på LO avråder man bestämt från allt vad svartjobb heter. Svarta pengar innebär inte bara ren stöld från samhället utan även att man som arbetstagare går miste om samhällets skyddsnet.

-- Den som får sin lön svart missar även den lagstadgade semesterersättningen på tolv procent. Dessutom får man ingen ersättning om man skulle bli sjuk. Den ende som tjänar på svarta pengar är arbetsgivaren, säger Johan Ingelskog som är ungdomsinformatör på LO.

Precis som tidigare somrar kommer man att ha en telefonjour som är öppen även för de som inte är medlemmar. Förra året tog man mot runt 2 500 samtal från hela landet. I början av sommarlovet handlade frågorna ofta om vilka arbetsuppgifter ungdomarna egentligen hade rätt att göra och i vissa fall även om uppsägningstider.

Kräv semesterersättning

Framåt midsommar blev det mer frågor kring lörens storlek och vad man kunde göra om man inte fick den lön man kommit överens om. I slutet av sommaren handlar frågorna mest om utebliven semesterersättning och problem med intyg.

-- Många arbetsgivare missar att betala ut semestersättning om den inte är inbakad i lönen. Men då ska man stå på sig och kräva pengarna.

Johan Ingelskog menar att en stor fördel med att få en vit lön är att det är enkelt att kontrollera att man får en skälig ersättning för det jobb man gör. Det finns kollektivavtal för de flesta yrkesområden och det är bara att slå en signal till facket så tar de fram uppgifterna.

-- En svartjobbare omfattas aldrig av några försäkringar och skulle man skada sig får man ingen som helst ersättning. Inte heller kan man få ut sjuklön från arbetsgivaren eller sjukpenning från försäkringskassan eftersom man inte har ett papper på att man verkligen har ett jobb.

-- I normala fall kan hemförsäkringen ge ersättning för sjuk- och olycksfall man drabbats av på fritiden men den gäller inte om man jobbat svart. Även om det är långt kvar till pensioneringen betalar arbetsgivaren in pensionsavgifter som man får del av på ålderns höst. Men inte heller det får man ta del av som svartjobbare.

Peter Fredriksson/ TT Spektra

Tidigare rapporter

För information om och beställning av tryckt material som exempelvis tidigare rapporter från Landsorganisationen i Sverige:

1. Gå in på LOs hemsida www.lo.se
2. Klicka på "Beställ material"
3. Logga in som ny användare och du får ett användarnamn mailat till dig som du sedan använder för att komma in i materialkatalogen där du förutom tryckt material indelat i ämnesområden hittar LOs profilprodukter